

XXI Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność”

Legnica, 29-30 sierpnia 2007

DEKLARACJA PROGRAMOWA NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”

PREAMBUŁA

Masowy protest społeczny w lipcu i sierpniu 1980 roku w obronie godności i praw pracowniczych doprowadził do powstania Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”. Nie byłoby „Solidarności” bez walki poprzednich pokoleń o wolność narodu, bez robotniczych zrywów przeciw zniewoleniu i lekceważeniu ich praw w Poznaniu w 1956 roku, na Wybrzeżu w 1970, w Radomiu, Ursusie, Płocku i innych miastach w 1976, bez działalności - nielegalnych w PRL - wolnych związków zawodowych, a przede wszystkich wyboru kardynała Karola Wojtyły na papieża, Jego pielgrzymki do Polski i duchowego wsparcia.

Na bazie tych historycznych doświadczeń oraz nauki społecznej Kościoła Katolickiego został zbudowany program NSZZ „Solidarność”. W centrum tego programu znajduje się pracownik, który ma zagwarantowaną swobodę korzystania ze wszystkich podstawowych praw człowieka i praw socjalnych, wśród których prawo do wolności i godności wysuwają się na pierwszy plan. Szczególne miejsce wśród tych praw zajmuje prawo do pracy, które umożliwia realizację jego aspiracji i dzięki godziwemu wynagrodzeniu zapewnia utrzymanie jemu samemu i jego rodzinie. Korzystanie z tych praw nakłada na nas również obowiązki działania dla dobra wspólnego i kierowania się zasadą solidarności, aby zapewnić innym, zwłaszcza ubogim i niepełnosprawnym, pełny udział w życiu społecznym.

1. PRAWO DO PRACY – BEZPIECZNEJ I GODZIWIE WYNAGRADZANEJ

Najważniejszym celem działania NSZZ „Solidarność” jest skuteczna obrona praw pracowniczych, w tym prawa do zrzeszania się w związki zawodowe i działanie na rzecz podmiotowości i godności człowieka. Brak pracy jest współczesnym zagrożeniem cywilizacyjnym. Dlatego pełne zatrudnienie powinno być celem polityki gospodarczej i społecznej władzy publicznej. Wspierając te działania, NSZZ „Solidarność” broni jednocześnie prawa każdego pracownika do godziwej płacy za pracę wykonywaną w bezpiecznych warunkach, w określonym ustawowo czasie z uwzględnieniem prawa do wypoczynku, szczególnie w niedziele i święta.

2. SOLIDARNOŚĆ Z BEZROBOTNYMI

Człowiek bez pracy czuje się wykluczonym i niepotrzebnym; nie ma szans na zaspokojenie podstawowych potrzeb swoich i rodziny, dlatego ludzie pracy muszą być solidarni z bezrobotnymi. NSZZ „Solidarność” wspiera działania na rzecz tworzenia nowych miejsc pracy, a także powszechny system ubezpieczenia od bezrobocia. Pozostającym bez pracy

państwo musi zapewnić podstawową opiekę socjalną, prawo do zasiłków i możliwości przekwalifikowania.

3. PODNOSZENIE KWALIFIKACJI PRACOWNIKÓW

Stałe podnoszenie kwalifikacji zawodowych to konieczność wynikająca ze zmian zachodzących na rynku pracy, związanych szczególnie z migracją przedsiębiorstw, przepływem pracowników, a także rozwojem nowoczesnych technologii. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników – wspierane nie tylko przez państwo, ale także przez pracodawców - wpływa na zmniejszenie bezrobocia, ograniczenie emigracji zarobkowej, a także w perspektywie zwiększa konkurencyjność gospodarki. Podstawy prawne i zasady finansowania przekwalifikowań powinny inspirować pracowników do aktywności w tym zakresie, niezależnie od ich możliwości materialnych.

4. ZABEZPIECZENIE POWSZECHNEGO DOSTĘPU DO USŁUG PUBLICZNYCH

Ochrona podmiotowości i godności pracownika i jego rodziny wymaga nie tylko ochrony jego praw pracowniczych w środowisku pracy, ale także działania na rzecz zabezpieczenia jego potrzeb materialnych, kulturalnych oraz ochrony zdrowia i edukacji. Dlatego NSZZ „Solidarność” opowiada się za powszechną dostępnością usług publicznych, a w szczególności ochrony zdrowia, edukacji i dóbr kultury również dla rodzin najuboższych i wielodzietnych.

5. DIALOG PODSTAWĄ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

Dialog społeczny to fundament demokratycznego państwa. NSZZ „Solidarność” opowiada się za partnerskim dialogiem z rządem i pracodawcami, aby to człowiek i jego godność stały się normą i podstawą relacji społecznych. Związek opowiada się za negocjacyjnym systemem zakładowych i ponadzakładowych układów zbiorowych i jest otwarty na zawieranie umów społecznych uznawanych za źródło prawa. Wielkim wyzwaniem dla NSZZ „Solidarność” jest rosnąca tendencja do bezkarnego naruszania prawa pracowników do tworzenia związków zawodowych. Godzi to w ideę dialogu społecznego. Związek zrobi wszystko, aby to zmienić.

6. O SPOŁECZNĄ GOSPODARKĘ RYNKOWĄ

Gospodarka rynkowa daje szansę zaspokojenia potrzeb indywidualnych i społecznych, jednak wolny rynek pogłębia nierówności i wymaga stworzenia reguł, które zagwarantują sprawiedliwy podział dóbr i usług konieczny dla harmonijnego wzrostu ekonomicznego i społecznego. NSZZ „Solidarność” wpływa na kształt polityki społeczno-gospodarczej, aby stworzyć gospodarkę opartą na uczciwej konkurencji i tworzącą miejsca pracy dobrej jakości. Sam nie jest partią polityczną walczącą o władzę, lecz jako niezależna reprezentacja pracowników traktuje politykę jako roztropną troskę o dobro wspólne. Dla skuteczniejszej realizacji swoich celów jest otwarty na współpracę z partiami politycznymi i będzie zabiegać o to, by w parlamencie i samorządach znalazły się osoby, które podzielają program Związku.

7. W OBRONIE DEMOKRACJI I PRAW CZŁOWIEKA

Demokracja, tak jak i wolność, nie jest dana raz na zawsze. Trzeba je cenić i pielęgnować. Możliwość udziału w wolnych wyborach, wolność słowa i wyznania, możliwość zrzeszania się w związki zawodowe i swobodne działanie niezależnych od władzy organizacji obywatelskich, prawo do życia i pracy, niezawisłość sądów – to wartości kluczowe dla demokracji. NSZZ „Solidarność” pozostaje im wierny od początku istnienia i deklaruje ich

przestrzeganie wewnątrz organizacji, jak i kultywowanie w życiu społecznym. NSZZ „Solidarność” działa na rzecz państwa praworządnego, opartego o zasadę pomocniczości z jak najszerszym udziałem obywateli w życiu społecznym. Nieskrępowane organizowanie się pracowników to jedno z fundamentalnych praw człowieka. Naruszenie tego prawa to zagrożenie dla demokracji, z którym będziemy stanowczo walczyli. Oczekujemy, że wymiar sprawiedliwości będzie w tej walce naszym sojusznikiem.

8. PATRIOTYZM DLA PRZYSZŁOŚCI

Ojczyzna to wielki zbiorowy obowiązek. Patriotyzm to nie tylko postawa czasu próby i walki o wolność. Patriotyzm pozwala mądrze zagospodarować czas pokoju i budowania, jest warunkiem rozwoju narodu i państwa. Działania na rzecz Ojczyzny były i są fundamentem NSZZ „Solidarność”. Na nich nasz Związek opiera troskę o właściwe miejsce człowieka pracy w wolnej i niepodległej Polsce. NSZZ „Solidarność” zabiega o promocję postaw patriotycznych w systemie edukacyjnym, mediach publicznych, ale też w praktyce codziennego życia. Istotnym elementem tak pojmowanego patriotyzmu jest kultywowanie narodowej tradycji i pamięć o ludziach, którzy - często w sposób heroiczny - dali świadectwo prawdzie.

9. W TROSCE O NAJSŁABSZYCH.

NSZZ „Solidarność” zabiega o to, aby państwo otaczało szczególną opieką ludzi niepełnosprawnych oraz tych, którzy po procesach transformacji ustrojowej nie potrafią odnaleźć się w nowej rzeczywistości.

Konieczne jest wspomaganie tych grup w zapewnieniu im równości w korzystaniu z praw i dostępie do pracy, edukacji, mieszkania i usług socjalnych.

10. DLA RODZINY

NSZZ „Solidarność” wspiera wszelkie działania na rzecz umacniania rodziny rozumianej jako związek kobiety i mężczyzny oraz ochrony życia rodzinnego, co jest podstawą rozwoju społeczeństwa i narodu. NSZZ „Solidarność” opowiada się za prorodzinną polityką państwa, opartą na prorodzinnym systemie podatkowym, odpowiedniej polityce mieszkaniowej prowadzącej do realizacji prawa do mieszkania dla każdej rodziny oraz świadczeniach socjalnych dla rodzin najuboższych. Działania na rzecz wzrostu wynagrodzeń i poprawy warunków pracy służą powstrzymaniu emigracji zarobkowej, która osłabia więzi rodzinne. Działania władz publicznych i przedsiębiorców powinny ułatwiać pogodzenie życia rodzinnego i pracy zawodowej. Za podstawę działania na rzecz umacniania rodziny i ochrony życia rodzinnego NSZZ „Solidarność” przyjmuje Kartę Praw Rodziny wydaną w 1983 roku przez Stolicę Apostolską.

11. NA RZECZ GLOBALIZACJI SOLIDARNOŚCI

Globalizacji ekonomicznej musi towarzyszyć globalizacja solidarności. Oznacza to pracę w kierunku zmiany procesów globalizacji, tak aby wyeliminować związane z nią niesprawiedliwości i aby jej dobrodziejstwami objąć jak największą liczbę pracowników. Globalizacji ekonomicznej musi towarzyszyć rozwój społeczny, powszechne poszanowanie praw pracowniczych i związkowych, możliwości godnego zatrudnienia dla wszystkich, wzrost gospodarczy i równomierny podział jego owoców oraz poprawa stanu środowiska naturalnego. Proces globalizacji musi gwarantować powszechną dostępność podstawowych usług, takich jak dostęp do wody, ochrony zdrowia, edukacji czy transportu publicznego.

12. OCHRONA I PROMOCJA EDUKACJI, KULTURY I NAUKI

Edukacja, kultura, sztuka i nauka pomogły przetrwać naszemu narodowi czasy totalitarnego i antyludzkiego systemu, jakim był komunizm. Wzorce etyczne, symbole narodowe i poczucie tożsamości, które były przenoszone przez pokolenia w dziełach sztuki pozwoliły zachować odrębność narodową. Dziś, w wolnej Polsce, wymagają one mecenatu państwa i władz wszystkich szczebli, aby zapewnić ich rozwój i powszechną dostępność. Powszechnie dostępna, od szczebla podstawowego do wyższego, nowoczesna edukacja i nauka jest niezbędnym warunkiem rozwoju społeczeństwa solidarnego i konkurencyjnej gospodarki. Daje też możliwość wyrównywania szans dla młodych ludzi na współczesnym rynku pracy.

13. OCHRONA ŚRODOWISKA

Działania na rzecz ochrony środowiska to wyraz solidarności z przyszłymi pokoleniami. Związek kształtuje takie postawy poprzez edukację ekologiczną społeczeństwa, udział w projektach dotyczących ochrony środowiska, działalność na rzecz bezpiecznego i przyjaznego środowiska pracy. NSZZ „Solidarność” dąży do zachowania niezbędnej równowagi między gospodarką i rynkiem pracy a potrzebami ochrony środowiska.

14. OCHRONA INTERESÓW LUDZI PRACY NA FORUM MIĘDZYNARODOWYM I EUROPEJSKIM

Związek solidarnie uczestniczy w międzynarodowej współpracy niezależnych i demokratycznych organizacji związkowych na rzecz obrony interesów pracowniczych na całym świecie. W celu zapobiegania wykorzystywaniu pracowników i nieuczciwej konkurencji niszczącej miejsca godnej pracy NSZZ „Solidarność” zabiega, aby wszystkie towary i usługi będące przedmiotem obrotu międzynarodowego były wytwarzane i świadczone w pełnej zgodności z podstawowymi standardami pracy określonymi przez konwencje MOP i prawo międzynarodowe.

NSZZ „Solidarność”, uczestnicząc w przedstawicielstwach pracowniczych na poziomie europejskim, wprowadza w życie zasadę budowania pokoju i dobrobytu opartego na solidarności i demokracji. Nasze cele będziemy osiągać włączając się aktywnie w dialog i partnerstwo społeczne - nieodłączną część procesu integracji. Będziemy doskonalić europejski model społeczny, w tym efektywne mechanizmy informacji i konsultacji pracowniczej wraz z prawem do współdecydowania na poziomie europejskim, krajowym i zakładowym.

Legnica, 29 sierpnia 2007 r.

Krajowy Zjazd Delegatów
NSZZ „Solidarność”

Przewodniczący Prezydium Zjazdu

Stanisław Szwed

